บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการ และการใช้ของบุคลากรด้านสาธารณสุข มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการของบุคลากรด้านสาธารณสุข และศึกษาการใช้ฉลากโภชนาการของบุคลากรด้านสาธารณสุข ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นบุคลากรด้านสาธารณสุขซึ่งปฏิบัติงานในโรงพยาบาลของรัฐและสถานีอนามัยในอำเภอแม่ทา จังหวัดลำพูน จำนวน105 คน นำเสนอผลการศึกษาตามรายละเอียด คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร (ตาราง 4.1 - ตาราง 4.12)

ส่วนที่ 2 การรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการ (ตาราง 4.13 – ตาราง 4.25)

ส่วนที่ 3 การใช้ฉลากโภชนาการ (ตาราง 4.26)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของประชากร

เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา รายได้ ผู้มีหน้าที่ซื้ออาหารในครอบครัว ชนิดของอาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่ซื้อประจำ สถานที่เลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม ความถี่ในการซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม การปฏิบัติในการเลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม การอ่านฉลากโภชนาการก่อนซื้อผลิตภัณฑ์ ความคิดเห็นเรื่องข้อมูลในฉลากโภชนาการ แหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฉลากโภชนาการ และโรคประจำตัวที่มีความสัมพันธ์กับอาหาร

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	24	22.90
หญิง	81	77.10
รวม	105	100.00
อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	21	20.00
30 - 39 ปี	43	41.00
40 – 49 ปี	37	35.20
50 ปีขึ้นไป	4	3.80
รวม	105	100.00
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	13	12.40
ปริญญาตรี	84	80.00
สูงกว่าปริญญาตรี	8	7.60
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 77.10 มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี ร้อยละ 41.00 และการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 80.00

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.2 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
พยาบาล	52	49.52
เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน	12	11.40
เจ้าหน้าที่บริหารงานสาธารณสุข	11	10.48
นักวิชาการสาธารณสุข	9	8.50
เจ้าพนักงานทันตสาธารณุข	4	3.80
แพทย์	3	2.80
เภสัชกร	3	2.80
เจ้าพนักงานเภสัชกรรม	3	2.80
ทันตแพทย์	2	1.90
เทคนิคการแพทย์	1	1.00
เจ้าพนักงานวิทยาศาสตร์การแพทย์	1	1.00
เจ้าหน้าที่รังสีการแพทย์	1	1.00
โภชนากร	1	1.00
เจ้าหน้าที่เวชสถิติ	1	1.00
พนักงานสุขภาพชุมชน	1	1.00
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.2 พบว่า ประชากรปฏิบัติงานในตำแหน่งพยาบาล ร้อยละ 49.52

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.3 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

รายได้ต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10,000 บาท	6	5.70
10,001 – 15,000 บาท	32	30.50
15,001 – 20,000 บาท	19	18.10
20,001 บาทขึ้นไป	48	45.70
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.3 พบว่า ประชากรมีรายได้ต่อเดือนตั้งแต่ 20,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 45.70

ตาราง 4.4 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามผู้มีหน้าที่ซื้ออาหารในครอบครัว

ผู้มีหน้าที่ซื้ออาหาร	จำนวน	ร้อยละ
ตัวเอง	54	51.40
คู่สมรส	20	19.00
แม่บ้าน	9	8.60
มารดา	17	16.20
น้า/ยาย	1	1.00
ปู่	1	1.00
ไปพร้อมกันกับคู่สมรสทุกครั้ง	3	2.80
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.4 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นผู้มีหน้าที่ซื้ออาหารด้วยตัวเองในครอบครัว ร้อยละ 51.40

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.5 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามชนิดของอาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่ซื้อประจำ

ชนิดที่ซื้อประจำ	จำนวน	ร้อยละ
นม ยู เอช ที	54	51.40
นมสด	19	18.10
นมเปรี้ยว	19	18.10
นมถั่วเหลือง	11	10.40
นมผงชงดื่ม	1	1.00
ไม่ได้ดื่มนมชนิดใดประจำ	1	1.00
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.5 พบว่า ชนิดของอาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มที่ประชากรส่วนใหญ่ซื้อประจำคือ นม ยู เอช ที ร้อยละ 51.40

ตาราง 4.6 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามสถานที่เลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม

สถานที่เลือกซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
ห้างสรรพสินค้า/ซุปเปอร์มาร์เก็ต	73	69.53
ร้านสะดวกซื้อ/เซเว่น- อีเลฟเว่น	12	11.43
ร้านขายของชำ	10	9.52
ตลาด	6	5.72
ตัวแทนจำหน่ายโดยตรง	2	1.90
ไม่มีสถานที่ซื้อประจำ	2	1.90
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.6 พบว่าประชากรส่วนใหญ่เลือกซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มจากห้างสรรพสินค้า/ซุปเปอร์มาร์เก็ต ร้อยละ 69.53

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.7 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความถี่ในการซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม

ความถี่ในการซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
สัปดาห์ละครั้ง	37	35.20
เดือนละครั้ง	24	22.90
ทุกวัน	16	15.20
วันเว้นวัน	11	10.50
2 ครั้งต่อสัปดาห์	10	9.50
เดือนละ 2 ครั้ง	4	3.80
นานๆครั้ง	2	1.90
ไม่ได้ซื้อนานแล้ว	1	1.00
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.7 พบว่า ประชากรซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม สัปดาห์ละครั้ง ร้อยละ 35.20

ตาราง 4.8 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามการปฏิบัติในการซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่ม

การปฏิบัติในการซื้อ	จำนวน	ร้อยละ
อ่านรายละเอียดสินค้าก่อนเลือกซื้อ	90	85.70
ดูเฉพาะยี่ห้อของสินค้าแล้วซื้อทันที	7	6.70
ดูราคาสินค้าแล้วซื้อทันที	6	5.70
หยิบสินค้าแล้วไปชำระเงินเลย	2	1.90
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.8 พบว่า การปฏิบัติในการซื้ออาหารสำเร็จรูปประเภทนมและผลิตภัณฑ์นมพร้อมดื่มของประชากรส่วนใหญ่คือ อ่านรายละเอียดสินค้าก่อนเลือกซื้อ ร้อยละ 85.70

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.9 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามการอ่านฉลากโภชนาการก่อนซื้อผลิตภัณฑ์

การอ่านฉลาก	จำนวน	ร้อยละ
วัน เดือน ปี ที่หมดอายุ	70	66.70
ชื่อผลิตภัณฑ์	18	17.10
ข้อมูลโภชนาการ	15	14.20
บริษัทผู้ผลิตหรือจำหน่าย	1	1.00
อ่านทุกส่วน	1	1.00
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.9 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่อ่านข้อมูล วัน เดือน ปี ที่หมดอายุของผลิตภัณฑ์ก่อนซื้อ ร้อยละ 66.70

ตาราง 4.10 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามความคิดเห็นเรื่องข้อมูลในฉลากโภชนาการ

ความคิดเห็น	จำนวน	ร้อยละ
เชื่อถือได้	51	48.60
เชื่อถือได้เป็นบางครั้ง	33	31.40
ไม่แน่ใจ	21	20.00
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.10 พบว่า ประชากรมีความเห็นว่าข้อมูลที่แสดงในฉลากโภชนาการเชื่อถือได้ ร้อยละ 48.60

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.11 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามแหล่งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฉลากโภชนาการ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

แหล่งข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	ร้อยละ
โทรทัศน์	87	82.90
นิตยสารหรือวารสารเกี่ยวกับสุขภาพ	81	77.10
หนังสือพิมพ์	58	55.20
เอกสารพิมพ์เผยแพร่	53	50.50
อินเตอร์เน็ต	50	47.60
การอบรมหรือประชุมวิชาการ	49	46.70
วิทยุ	42	40.00
บอร์ดให้ความรู้	38	36.20
สื่อบุคคล เช่น เพื่อน ญาติ	17	16.20
ทราบเอง	1	1.00

จากตาราง 4.11 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับฉลากโภชนาการจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ร้อยละ 82.90 รองลงมาคือ นิตยสารหรือวารสารเกี่ยวกับสุขภาพ ร้อยละ 77.10

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.12 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามโรคประจำตัวที่มีความสัมพันธ์กับอาหาร

โรคประจำตัว	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	90	85.71
มี	15	14.29
โรคอ้วน	*9*	*8.57*
โรคเบาหวาน	*3*	*2.87*
โรคความดันโลหิตสูง	*1*	*1.00*
ภาวะไขมันในเลือดสูง	*1*	*1.00*
โรคโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก	*1*	*1.00*
รวม	105	100.00

จากตาราง 4.12 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 85.71

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 2 การรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการ

2.1. การรับรู้ด้านความสนใจข้อมูลบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

2.2. การรับรู้ด้านการแปลความหมายและความเข้าใจข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

2.3. การรับรู้ประโยชน์จากการอ่านข้อมูลบนฉลากโภชนาการ

ตาราง 4.13 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการรับรู้ด้านความสนใจข้อมูลบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับการรับรู้
คะแนนเฉลี่ย < 1.00	6	5.70	ต่ำ
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.49	51	48.60	ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.50 - 2.00	48	45.70	สูง
รวม	105	100.00	

จากตาราง 4.13 พบว่า ประชากรมีการรับรู้ด้านความสนใจข้อมูลบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหารในระดับปานกลาง ร้อยละ 48.60 และมีการรับรู้ในระดับสูง ร้อยละ45.70

ตาราง 4.14 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการรับรู้ด้านการแปลความหมายข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับการรับรู้
< 15 คะแนน หรือ < ร้อยละ 50	6	5.70	ต่ำ
15 – 22 คะแนน หรือ ร้อยละ 50 – 75	80	76.20	ปานกลาง
> 22 คะแนน หรือ > ร้อยละ 75	19	18.10	สูง
รวม	105	100.00	

จากตาราง 4.14 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการรับรู้ด้านการแปลความหมายข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร ในระดับปานกลาง ร้อยละ 76.20

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.15 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการรับรู้ด้านความเข้าใจข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับการรับรู้
< 15 คะแนน หรือ < ร้อยละ 50	8	7.62	ต่ำ
15 – 22 คะแนน หรือ ร้อยละ 50 – 75	41	39.05	ปานกลาง
> 22 คะแนน หรือ > ร้อยละ 75	56	53.33	สูง
รวม	105	100.00	

จากตาราง 4.15 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการรับรู้ด้านความเข้าใจข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหารในระดับสูง ร้อยละ 53.33

ตาราง 4.16 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการรับรู้ประโยชน์จากการอ่านข้อมูลบนฉลากโภชนาการ

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับการรับรู้
< 15 คะแนน หรือ < ร้อยละ 50	1	1.00	ต่ำ
15 – 22 คะแนน หรือ ร้อยละ 50 – 75	4	3.80	ปานกลาง
> 22 คะแนน หรือ > ร้อยละ 75	100	95.20	สูง
รวม	105	100.00	

จากตาราง 4.16 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการรับรู้ประโยชน์จากการอ่านข้อมูลบนฉลากโภชนาการในระดับสูง ร้อยละ 95.20

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.17 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการโดยรวม

คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	ระดับการรับรู้
คะแนน < ร้อยละ 50	1	1.00	ต่ำ
คะแนน ร้อยละ 50 – 75	46	43.80	ปานกลาง
คะแนน > ร้อยละ 75	58	55.20	สูง
รวม	105	100.00	

จากตาราง 4.17 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการโดยรวมอยู่ในระดับสูง ร้อยละ 55.20

ตาราง 4.18 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามเพศกับระดับการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการ

ระดับการรับรู้ / เพศ	ต่ำ		ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	1	100.00	15	32.61	8	13.79	24	22.86
หญิง	-	-	31	67.39	50	86.21	81	77.14
รวม	1	100.00	46	100.00	58	100.00	105	100.00

จากตาราง 4.18 พบว่า เพศหญิงมีการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการในระดับสูง ร้อยละ 86.21 ในขณะที่เพศชาย มีการรับรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 32.61

ตาราง 4.19 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามอายุกับระดับการรับรู้เรื่อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ฉลากโภชนาการ

ระดับการรับรู้ / อายุ	ต่ำ		ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-	7	15.22	14	24.14	21	20.00
30 – 39 ปี	-	-	17	36.96	26	44.83	43	40.95
40 – 49 ปี	1	100.00	21	45.65	15	25.86	37	35.24
50 ปีขึ้นไป	-	-	1	2.17	3	5.17	4	3.81
รวม	1	100.00	46	100.00	58	100.00	105	100.00

จากตาราง 4.19 พบว่า เมื่อเปรียบเทียบกันประชากรที่มีอายุระหว่าง 40 – 49 ปี มีการับรู้ระดับปานกลาง ร้อยละ 45.65 ส่วนประชากรที่มีอายุ ระหว่าง 30–39 ปี มีการรับรู้ในระดับสูง ร้อยละ 44.83

ตาราง 4.20 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการศึกษากับระดับการรับรู้เรื่อง ฉลากโภชนาการ

ระดับการรับรู้ / ระดับการศึกษา	ต่ำ		ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-	9	19.57	4	6.90	13	12.38
ปริญญาตรี	1	100.00	33	71.74	50	86.20	84	80.00
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-	4	8.69	4	6.90	8	7.62
รวม	1	100.00	46	100.00	58	100.00	105	100.00

จากตาราง 4.20 พบว่า ประชากรที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการในระดับปานกลางและระดับสูง ร้อยละ 71.74 และ 86.20 ตามลำดับ

ตาราง 4.21 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามโรคประจำตัวกับระดับการรับรู้เรื่อง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ฉลากโภชนาการ

ระดับการรับรู้ / โรคประจำตัว	ต่ำ		ปานกลาง		สูง		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่มี	1	100.00	38	82.61	51	87.93	90	85.71
มี	-	-	8	17.39	7	12.07	15	14.29
รวม	1	100.00	46	100.00	58	100.00	105	100.00

จากตาราง 4.21 พบว่า ประชากรที่ไม่มีโรคประจำตัวมีการรับรู้เรื่องฉลากโภชนาการ ในระดับสูง ร้อยละ 87.93 ส่วนประชากรที่มีโรคประจำตัว มีการรับรู้ในระดับปานกลาง ร้อยละ 17.39

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.22 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามข้อมูลบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร กับระดับการรับรู้ด้านความสนใจข้อมูล

ระดับความสนใจข้อมูล / ข้อมูลบนภาชนะ	มาก		ปานกลาง		ไม่สนใจ		รวม	
	N	%	N	%	N	%	N	%
1. วัน เดือน ปี ที่หมดอายุ	97	92.38	5	4.76	3	2.86	105	100.00
2. เครื่องหมาย อย.	95	90.50	8	7.60	2	1.90	105	100.00
3. วัน เดือน ปี ที่ผลิต	75	71.40	24	22.90	6	5.70	105	100.00
4. ราคา	71	67.62	32	30.48	2	1.90	105	100.00
5. คำเตือน	71	67.62	32	30.48	2	1.90	105	100.00
6. คำแนะนำในการเก็บรักษา	64	60.95	38	36.19	3	2.86	105	100.00
7. ชื่อผลิตภัณฑ์อาหาร	60	57.10	45	42.90	-	-	105	100.00
8. คำแนะนำในการบริโภค	59	56.19	41	39.05	5	4.76	105	100.00
9. ส่วนประกอบ	58	55.24	45	42.86	2	1.90	105	100.00
10. ปริมาณสารอาหารที่สำคัญ	58	55.24	42	40.00	5	4.76	105	100.00
11. ข้อความกล่าวอ้างบนภาชนะ เช่น ไขมันต่ำ	56	53.33	48	45.72	1	0.95	105	100.00
12. พลังงานจากไขมัน	51	48.57	47	44.76	7	6.67	105	100.00
13. น้ำหนัก หรือปริมาณสุทธิ	49	46.67	53	50.47	3	2.86	105	100.00
14. ข้อมูลโภชนาการ	44	41.90	59	56.20	2	1.90	105	100.00
15. พลังงานทั้งหมด	42	40.00	57	54.29	6	5.71	105	100.00
16. ปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวัน	40	38.09	59	56.19	6	5.72	105	100.00
17. จำนวนหน่วยบริโภค	36	34.29	65	61.90	4	3.81	105	100.00
18. หนึ่งหน่วยบริโภค	34	32.38	65	61.90	6	5.72	105	100.00
19. ผู้ผลิตหรือจำหน่าย	24	22.86	70	66.66	11	10.48	105	100.00
20. สถานที่ผลิต	17	16.19	67	63.81	21	20.00	105	100.00

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

จากตาราง 4.22 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความสนใจข้อมูลวัน เดือน ปี ที่หมดอายุและเครื่องหมาย อย.ในระดับมาก ร้อยละ 92.38 และ 90.50 ตามลำดับ

ตาราง 4.23 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามการรับรู้ด้านการแปลความหมายข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ข้อมูลโภชนาการ เป็นการแสดงถึงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของสารอาหาร	105	100.00
2. ฉลากโภชนาการ หมายถึง ฉลากที่มีการแสดงข้อมูลโภชนาการในกรอบข้อมูลโภชนาการ	96	91.40
3. ร้อยละของปริมาณที่แนะนำต่อวัน หมายถึง การกินหรือดื่มครั้งนี้มีสารอาหารคิดเป็นร้อยละเท่าไรของปริมาณที่ร่างกายควรได้รับต่อวัน	95	90.50
4. อาหารที่มีการกล่าวอ้างคุณค่าในการส่งเสริมการขายไม่จำเป็นต้องแสดงฉลากโภชนาการ	90	85.70
5. “Thai RDI” หมายถึง ปริมาณสารอาหารที่แนะนำให้บริโภคต่อวันสำหรับคนไทยอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป	70	66.70
6. สีตัวอักษรในกรอบข้อมูลโภชนาการ อาจเป็นสีเดียวกันหรือมีหลายสีได้	70	66.70
7. ข้อความที่มีการกล่าวอ้างว่ามี แคลเซียมสูง ต้องมีปริมาณสารอาหารดังกล่าวตั้งแต่หรือมากกว่า ร้อยละ 20 จึงจะกล่าวอ้างได้	65	61.90
8. ฉลากโภชนาการ หมายถึง ฉลากที่มีการแสดงข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อผลิตภัณฑ์ วัน เดือน ปี ที่ผลิต	58	55.20
9. หนึ่งหน่วยบริโภค หมายถึง “กินครั้งละ”	55	52.40
10. จำนวนหน่วยบริโภคต่อหนึ่งภาชนะบรรจุ หมายถึง ขวดนี้ กล่องนี้ บริโภคได้กี่ครั้ง	45	42.90

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.23 (ต่อ)

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
11. คุณค่าทางโภชนาการต่อหนึ่งหน่วยบริโภค หมายถึง การบริโภคใน 1 ครั้งตามปริมาณที่ระบุแล้วร่างกายจะได้รับเฉพาะพลังงานเท่านั้น	36	34.30
12. อาหารทุกชนิดต้องแสดงฉลากโภชนาการ	22	21.00

จากตาราง 4.23 พบว่า ประชากรมีการรับรู้ด้านการแปลความหมายด้านข้อมูลโภชนาการเป็นการแสดงถึงรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดและปริมาณของสารอาหาร ร้อยละ 100.00

ตาราง 4.24 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามการรับรู้ด้านความเข้าใจข้อมูลโภชนาการบนภาชนะบรรจุผลิตภัณฑ์อาหาร

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. พลังงานทั้งหมดที่ได้จากนม ยี่ห้อ ก.	102	97.10
2. พลังงานไขมันที่ได้จากนม ยี่ห้อ ข.	99	94.30
3. นมที่มีเหล็กและแคลเซียมสูง	95	90.50
4. นมที่มีโคเลสเตอรอลต่ำ	88	83.80
5. ความต้องการคาร์โบไฮเดรตจากอาหารอื่นอีกใน 1 วัน คิดเป็น กรัม	86	81.90
6. ความต้องการคาร์โบไฮเดรตจากอาหารอื่นอีกใน 1 วัน คิดเป็น ร้อยละ	79	75.20
7. ความต้องการไขมันจากอาหารอื่นอีกใน 1 วัน คิดเป็น ร้อยละ	76	72.40
8. ความต้องการไขมันจากอาหารใน 1 วัน คิดเป็น กรัม	68	64.80
9. ความต้องการโปรตีนจากอาหารอื่นอีกใน 1 วัน คิดเป็น กรัม	68	64.80

จากตาราง 4.24 พบว่า ประชากรมีการรับรู้ด้านความเข้าใจข้อมูลโภชนาการ ด้านพลังงานทั้งหมดที่ได้จากนมและพลังงานไขมันที่ได้จากนม ร้อยละ97.10 และ 94.30 ตามลำดับ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ตาราง 4.25 จำนวนและร้อยละของประชากร จำแนกตามการรับรู้ประโยชน์จากการอ่านข้อมูลบนฉลากโภชนาการ

ข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
1. ฉลากโภชนาการช่วยให้สามารถเลือกซื้อและบริโภคอาหารได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายตนเองได้	105	100.00
2. ข้อมูลโภชนาการทำให้ท่านทราบว่าอาหารชนิดนั้นประกอบด้วยสารอาหารอะไรบ้าง ปริมาณเท่าไร	105	100.00
3. ฉลากโภชนาการไม่ใช่สิ่งจำเป็นสำหรับผู้บริโภค	104	99.00
4. ฉลากโภชนาการทำให้ท่านสามารถเปรียบเทียบเลือกซื้อและบริโภคอาหารชนิดเดียวกันที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่ดีกว่าได้	103	98.10
5. ฉลากโภชนาการช่วยให้สามารถหลีกเลี่ยงสารอาหารที่ไม่ต้องการได้	102	97.10
6. ฉลากโภชนาการหลอกลวงผู้บริโภค	101	96.20
6. ฉลากโภชนาการไม่ได้เป็นองค์ประกอบช่วยในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	97	92.40
7. ฉลากโภชนาการมีส่วนทำให้ผู้ผลิตหันมาแข่งขันด้านคุณค่าทางอาหารของผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมากขึ้น	100	95.20
8. ฉลากโภชนาการไม่มีประโยชน์เพราะขนาดตัวอักษรเล็กเกินไป	97	92.40
9. ฉลากโภชนาการไม่ได้เป็นองค์ประกอบช่วยในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	97	92.40

จากตาราง 4.25 พบว่า ประชากรมีการรับรู้ประโยชน์ด้านฉลากโภชนาการช่วยให้สามารถเลือกซื้อและบริโภคอาหารได้เหมาะสมกับความต้องการของร่างกายตนเองได้ เท่ากับด้านข้อมูลโภชนาการทำให้ทราบว่าอาหารชนิดนั้นประกอบด้วยสารอาหารอะไรบ้าง ปริมาณเท่าไร ร้อยละ 100.00

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ส่วนที่ 3 การใช้ฉลากโภชนาการ

การนำข้อมูลที่ได้รับรู้บนฉลากโภชนาการไปใช้ในด้านการเลือกซื้อและเลือกบริโภคผลิตภัณฑ์อาหาร รวมถึงการเปรียบเทียบข้อมูลโภชนาการและราคาระหว่างผลิตภัณฑ์อาหารชนิดเดียวกัน

ตาราง 4.26 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร จำแนกตามระดับการใช้ฉลากโภชนาการ

	รายการ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับการใช้
1.	ไม่อ่านฉลากโภชนาการเพราะไม่มีประโยชน์สำหรับการบริโภค	1.76	0.428	ดี
2.	เลือกบริโภคอาหารที่เหมาะสมกับภาวะสุขภาพ	1.73	0.465	ดี
3.	เลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหารที่มีฉลากโภชนาการ	1.72	0.449	ดี
4.	เลือกซื้ออาหารที่เหมาะสมกับภาวะสุขภาพ	1.71	0.475	ดี
5.	เปรียบเทียบราคาของผลิตภัณฑ์อาหารชนิดเดียวกันก่อนเลือกซื้อ	1.67	0.513	ดี
6.	ไม่อ่านข้อมูลบนฉลากโภชนาการเพราะเข้าใจยาก	1.63	0.505	ดี
7.	อ่านฉลากโภชนาการก่อนเลือกซื้อผลิตภัณฑ์อาหาร	1.62	0.507	ดี
8.	เปรียบเทียบข้อมูลโภชนาการของแต่ละผลิตภัณฑ์ก่อนการเลือกซื้อ	1.53	0.538	ดี
9.	ไม่อ่านฉลากโภชนาการ	1.31	0.543	พอใช้
10.	ใช้ฉลากโภชนาการเป็นสื่อให้ความรู้ด้านโภชนาการแก่ประชาชน	1.25	0.601	พอใช้
	โดยรวม	1.57	0.255	ดี

จากตาราง 4.26 พบว่า ประชากรโดยรวมมีการใช้ฉลากโภชนาการ อยู่ในระดับดี มีค่าเฉลี่ย1.57

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved